

JÓZEFA GRUDZIŃSKA

Józefa Grudzinska, urodzona 20 marca 1921 r. w Zambrowie, powiat Łomża, woj. warszawskie.

Wyżej wymieniona osoba była aresztowana 3 marca 1940 roku za przejście granicy i osadzona w więzieniu w Łomży, po czym 17 sierpnia 1940 została wywieziona do łagieru przymusowych robot w ZSRR, mordowska [mordwińska] *oblast*, stacja Poćma, posesiłek Jawas, Dok nr 9. Samych kobiet polskich było przeszło 400, mężczyzn staruszków 80 i 150 osób *speckontygent*, to znaczy wyższa inteligencja sowiecka. Po dwóch miesiącach wywieźli od nas mężczyzn, dokąd – nie wiadomo. Wszyscy pracowali w fabryce koralu od godziny 7.00 do 12.00 i od 13.00 do 18.00 codziennie, bez względu na niedziele i święta. Było możliwe do wybuchu wojny niemiecko-rosyjskiej. Były także normy i życie możliwe, i ubranie. Od rozpoczęcia wojny warunki stały się okropne i wstrzymano wszelką korespondencję z rodzinami w Polsce i na terytorium ZSRR.

Po amnestii, którą nam ogłoszono 12 sierpnia 1941 roku, zwolnili nas 29 sierpnia, dali pieniędzy i kazali jechać, gdzie kto chce. Ja pojechałam do Ufy, tam pracowałam na bazie żelaza do 13 grudnia. Potem przyjechałam do Dżałal-Abadu i pracowałam jako cywilna osoba przy [5] Dywizji Piechoty w kwaterze głównej do 8 sierpnia 1942 roku. Po wyjeździe z ZSRR do Pahlevi wstąpiłam do wojska, i dotychczas się w nim znajduję.

4 marca 1943 r.